

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна психологія МК»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Теорії та методики журналістської творчості
Семестр	5
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська
Викладач	Горчикова А.О., старший викладач кафедри ТМЖТ
Контактна інформація	gorchykova.anastasia@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Соціальна психологія МК» стане в нагоді майбутнім журналістам, фахівцям у сфері соціальних комунікацій. Дисципліна дає здобувачам знання про людину, її психологію у зв'язку з соціальним середовищем, а також навичками проведення соціально-психологічних досліджень; формує розуміння особливостей поведінки людини у розрізі соціуму, а звідси і розуміння правильних підходів до спілкування у різних робочих ситуаціях. Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту засвоїти специфіку поведінку індивідів та великих соціальних груп у зв'язку із дією подразників; спрогнозувати реакцію аудиторії на ті чи інші професійні дії; розібратися у психології комунікатора та його можливостями як частини масової комунікації, виходячи з положень соціальної психології.
Мета та цілі	Головною метою викладання курсу «Соціальна психологія МК» є формування у здобувачів розуміння фактів, закономірностей та механізмів поведінки, спілкування і діяльності людей, обумовлені фактором їх включення в соціальні спільноти, а також психологічні особливості цих спільнот у зв'язку із включенням до комунікації за допомогою каналів масової комунікації в цілому та через медіа зокрема. Завдання курсу: ознайомити студентів з основними напрямками розвитку науки соціальної психології та взаємозв'язку комунікаційної взаємодії через медіа з її основними постулатами; на кращих дослідницьких зразках вітчизняної і світової соціальної психології розкрити зміст діяльності медіа та комунікації через канали масової комунікації; показати зв'язок соціальної психології з журналістською практикою через розкриття з соціально-психологічної

	точки зору журналістську методику збору матеріалу та спілкування журналіста з аудиторією.
Результати навчання	У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні знати особливості соціального мислення (розвиток Я-концепції в соціокультурі; соціальні переконання та судження; особливості поведінки та установок, конформізму, впливів групи; особливості соціальних феноменів агресії та альтруїзму; особливості соціальних впливів (стать, гендер та культура); вміння створювати лабораторні ситуації, які імітують досліджувані феномени повсякденного життя; обирати ефективні умови проведення соціально-психологічних досліджень; формувати репрезентативні вибірки для опитувань, при цьому правильно обирати величину вибірки, чітко визначати послідовність і специфіку формулювання запитань в опитувальниках; модифікувати окремі опитувальники з врахуванням особливостей соціокультурної ситуації, в якій проводиться дослідження з визначеною редакцією медіа метою.
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність формувати інформаційний контент, здатність формувати інформаційний продукт, здатність ефективно просувати створений медійний продукт і керуватися принципами інформаційної безпеки. Здатність організувати та контролювати командну професійну діяльність.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Психологія», «Психологія журналістської творчості», «Вступ до спеціальності».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Масова комунікація як об'єкт соціально-психологічного дослідження.	Поняття комунікації, співвідношення понять «комунікація» і «спілкування». Види і функції соціальної комунікації. Функції масової комунікації	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Написання доповіді
2. Психологія комунікатора в умовах масової комунікації.	Поняття комунікатора ЗМК, функції комунікатора ЗМК. Психологічні особливості особистості комунікатора. Образ комунікатора ЗМК. Соціально-психологічні моделі комунікатора.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Написання огляду даної теми.
3. Структурні компоненти масової	Функціонування і сприйняття каналів масової комунікації. Комунікатор - роль і значення. Повідомлення -	Вивчення лекційного матеріалу. Написання доповіді

комунікації та їх соціально-психологічні дослідження.	найважливіший компонент масової комунікації. Аудиторія - активний учасник громадського діалогу. Проблема дослідження ефективності масової комунікації.	Контент-аналіз структурних компонентів масової комунікації
4. Мала група в контексті соціальної психології МК.	Концепції і моделі розвитку малої групи. Розвиток малої групи. Керівництво і лідерство у малих групах. Проблема групової згуртованості і груповий конфлікт. Конфлікти між особистістю і групою.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Есе.
5. Психологічний аналіз каналів масової комунікації.	Класифікація каналів масової комунікації. Характеристика преси. Характеристика радіо. Характеристика телебачення. Мережа Інтернет і тенденції розвитку ЗМК.	Вивчення лекційного матеріалу. Написання доповіді Аналіз психологічного впливу медіа різних типів
6. Сприйняття журналістської інформації та основи його моделювання.	Процес сприйняття і масова комунікація. Механізми і ефекти сприйняття журналістських матеріалів. Текстові фактори сприйняття журналістських творів. Сприйняття аудиторією «людини в кадрі».	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Контент-аналіз впливовості матеріалів вітчизняних та закордонних медіа на предмет формування громадської думки
7. Журналістське спілкування на етапі збору інформації.	Основні засади журналістського спілкування. Методичні основи журналістського спілкування. Конфліктна частина роботи журналіста у аспекті спілкування. Внутрішньоредакційне спілкування.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Створення власної бази кейсів для виходу з робочих конфліктів різних типів
8. Психологічні аспекти масової комунікації.	Аудиторія як учасник МК. Розуміння журналістських текстів як соціально-психологічна проблема ефективності журналістики.	Вивчення лекційного матеріалу. Аналіз аудиторії як учасника МК на конкретних приладах традиційних та новітніх медіа.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

БАЗОВА

1. Андреева Г.М. Социальная психология. Навч. Посібник. - М.: Аспект-Пресс, 2008. – 507 с.
2. Ридецкая, О.Г. Социальная психология: учебно-практическое пособие / О.Г. Ридецкая. - М.: Евразийский открытый институт, 2011. - 515 с. - ISBN 978-5-374-00359-8; То же [Электронный ресурс]. - URL://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=93188.

3. Лубкович І.М. Соціальна психологія масової комунікації : підручник / Ігор Лубкович. – Львів : ПАІС, 2013. – 252 с.
4. Ішмуратов А.Т. Конфлікт і згода: Основи когнітивної теорії конфліктів. К.: Наукова думка. 1996. – С.67-69.
5. Коваленко А.Б., Корнєв М.Н.. Соціальна психологія. – К., 2006.
6. Козляковський П.А. Соціальна психологія: Курс лекцій. Практикум. Хрестоматія. – Миколаїв: Вид. держ. ун-т, 2005. – 424 с.
7. Овсянникова, Е.А. Социальная психология: учебное пособие / Е.А. Овсянникова, А.А. Серебрякова. - 2-е изд., перераб. - М.: Флинта, 2015. - 163 с. - ISBN 978-5-9765-2221-3; То же [Электронный ресурс]. - URL://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=279866.
8. Коннор Дэниэль. Агрессия и антисоциальное поведение у детей и подростков. – СПб.: Проим Еврознак; М.: Олма-Пресс, 2004.– С.44-54.
9. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 301 с.
10. Кричевский Р.Л. Психология малой группы: теоретичний и прикладний аспекти. – М.: Аспект-Пресс, 2012. – 485 с.
11. Лебон Г. Психология масс. – Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2000. – С.10–15.
12. Ванюхина, Н.В. Социальная психология / Н.В. Ванюхина, А.А. Кабирова; Институт экономики, управления и права (г. Казань), ф. Психологический. - Казань: Познание, 2014. - 70 с. : табл., схем. - Библиогр. в кн.; То же [Электронный ресурс]. - URL: //biblioclub.ru/index.php?page=book&id=364234.
13. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 624с.
14. Основи соціальної психології: Навчальний посібник / О.А.Донченко, Н.В., Хазратова та ін. За ред. М.М.Слюсаревського. К. – Міленіум.: 2008 р.
15. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. - 649 с.
16. Почепцов Г.Г. Соціальний інжиніринг: соціо- і психотехніки управління великими масами людей. // Г.Г. Почепцов // К. – Альтерпрес.: 2010 р.
17. Романенко Ю.В. Сучасні психотехнології. Навч. Посібник. // Ю.В. Романенко // К. – ДУІКТ.: 2008 р.
18. Русинка І.І. Психологія: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2009. – 512 с.
19. Koshmanova, T. S. & Hapon, N. P. Exploratory study of changing ethnic stereotypes of Ukrainian teacher candidates // Journal of Peace Education, Washington, 4 (1), 2007, – P.75-95.

ДОДАТКОВА

20. / Арбузова Е. Н. Практикум по психологии общения – СПб.: Речь, 2008. – 248 с.
21. Богданов Е.Н., Зазыкин В.Г. Психология личности в конфликте: Учебное пособие. – СПб.: Питер, 2004. – 527 с.
22. Батаршев А.В. Психология индивидуальных различий: От темперамента к характеру и типологии личности. – М.: Аспект-Пресс, 2008. – 375 с.
23. Вассиян Ю. Одиниця й суспільність (суспільно-філософські нариси).– Торонто: Золоті ворота, 1957. – 91 с.
24. Гапон Н. Гендер. Ідентичність. Суб'єктивність: філософські дискусії другої половини ХХ сторіччя. Монографія. –Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – С.345-358 с.
25. Гапон Н.Соціальна психологія. Навчальний посібник.– Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – С.184-189.
26. Джонсон Д. Соціальна психологія. Тренінг міжособистісного спілкування. – К.:

- Академія, 2003.– 288 с.
27. Основи соціальної психології навч. посіб. / Акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політичної психології. - К. : Міленіум, 2008.
  28. Социальная психология : учебное пособие / А.Н. Сухов, М.Г. Гераськина, А.М. Лафуткин, А.В. Чечкова. - 7-е изд., перераб. и доп. - М. : Юнити-Дана, 2015. - 615 с. – ISBN 978-5-238-02192-8 ; То же [Электронный ресурс]. - URL://biblioclub.ru/index.php?page=book&id=118148.
  29. Парыгин Б. Д. Социальная психология. Истоки и перспективы. – СПб : СПбГУП, 2010. – 479 с.
  30. Психологічна енциклопедія /Авт.-упоряд. О.М.Степанов. – К.: „Академвидав”, 2006. – 855 с.
  31. Солсо Р. Когнитивная психология. – СПб.: Питер, 2006.
  32. Циба В. Т. Системна соціальна психологія: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2006. – 461 с.
  33. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навч. посібник – К.: Основи, 2007. – 390 с.
  34. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 383 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	30
Змістовий модуль 2 (теми 6-8)	30
Підсумковий контроль (теми 1-8) – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано

82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни